

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA

DZIECI ORAZ MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI NARKOMANIA, ALKOHOLOWIZMEM I PROSTYTUCJĄ.

Podstawy prawne

1. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich, z dnia 26.10.1982r. / tekst jednolity Dz.U. z 2002r. Nr 11 poz.109, z późniejszymi zmianami/ oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą.
Reguluje zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych. Policja zgodnie z art.37 ustawy, w wypadkach nie cierpiących zwłoki zbiera i utrzuła dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zlecone przez sędziego rodzinnego.
2. Zarządzenie nr 590 Komendanta Głównego Policji, z dnia 24.10.2003r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich (dokument wewnętrzny).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, z dnia 31.01. 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem / Dz. U. Nr.26 poz.226/.
Szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki odurzające.
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982r / Dz. U. Nr 35, 230 z późniejszymi zmianami./.
5. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24.04.1997r. / Dz. U. z 2003r. Nr 24, poz.198 /.
6. Ustawa o Policji z dnia 06.04.2990r / Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późniejszymi zmianami./.
7. Ustawa o systemie oświaty z dnia 07.09.1991r / Dz. U. z 1996r. Nr 67 poz. 329, z późniejszymi zmianami. /.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH WYMAGAJACYCH

NATYCHMIASTOWEJ INTERWENCJI.

- I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji / Naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art. 4 §1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. /.
- II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
- IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
- V. W przypadku ucznia, który stał się sprawcą czynu karalnego lub przestępstwa.
- VI. W przypadku ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Procedury I –VI zostały opracowane na podstawie modułu Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości Dzieci i Młodzieży przyjętego przez Radę Ministrów 13 stycznia 2004 roku.

Szkolne procedury postępowania nauczycieli, wychowawców, pedagoga, rodziców opracowane na podstawie sytuacji szkolnych.

- VII. W przypadku ucznia, który sprawia trudności wychowawcze.
- VIII. W przypadku ucznia, który jest agresywny na terenie szkoły.
- IX. W przypadku ucznia, który nagminnie nie realizuje obowiązku szkolnego.
- X. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa niewydolność wychowawczą rodziców/opiekunów.
- XI. W przypadku ucznia mającego trudności w nauce: deficyty rozwojowe, specyficzne trudności w nauce- dysleksja, dysortografia, dysgrafia.

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może proponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję / specjalistę ds. nieletnich/.
5. Podobnie, gdy szkoła wykorzystala wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych / rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem itp. /, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję / specjalistę ds. nieletnich.
6. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu zobowiązany jest niezwłocznie przekazać ją dyrektorowi szkoły, a ten do jednostki policji. Wcześniej nauczyciel próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.

II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/ opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia w porozumieniu z dyrektorem szkoły. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości / Stężenie we krwi powyżej 0,5‰ alkoholu lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1dm³. /, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia dyrektor szkoły pisemnie zawiadamia rodziców/ opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
5. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji / specjalisty ds. nieletnich / lub sądu rodzinnego.

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza znalezioną substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
3. Przekazuje policji zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Szkoła Podstawowa nr 14 w Bydgoszczy

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa w szkole.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania odmawia przekazania substancji pokazania zawartości teczek, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art.4 Upn i art. 304 Kpk).

V. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia – sprawcy.
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

Szkoła Podstawowa nr 14 w Białymostku

VI. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję – tel. 997 lub 112.

VII. W przypadku ucznia, który sprawia trudności wychowawcze:

1. Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o problemie wychowawczym ucznia.
2. Wychowawca informuje pedagoga.
3. Wychowawca nawiązuje współpracę z rodzicami/opiekunami ucznia. Ustala wspólne, z rodzicami/opiekunami, działania naprawcze z udziałem ucznia.
4. W przypadku braku efektów podjętych działań, wychowawca zgłasza sprawę do pedagoga przekazując pisemny raport o podjętych przez siebie działaniach.
5. Systematyczna opieka pedagoga. Pedagog wzywa na rozmowę rodziców/opiekunów ucznia, ustalając kolejne działania naprawcze:
 - cykl rozmów indywidualnych z uczniem,
 - zawarcie kontraktu z uczniem,
 - monitorowanie zachowań ucznia,
 - cykl zajęć z zespołem klasowym,
 - systematyczna współpraca z rodzicami/opiekunami ucznia, wychowawcą klasy, nauczycielami uczącymi

Pedagog, może zaproponować rodzicom/opiekunom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

6. Na wniosek wychowawcy, pedagog organizuje spotkanie zespołu wychowawczego w celu podjęcia jednolitych, konsekwentnych działań.
7. Pedagog o podjętych działaniach informuje dyrektora szkoły.
8. W przypadku nasilających się trudności wychowawczych, przy braku spodziewanych efektów co do zmiany negatywnego zachowania ucznia, dyrektor szkoły, na wniosek pedagoga, informuje o tym policję (inspektora ds. nieletnich) lub sąd rodzinny.

VIII. W przypadku ucznia, który jest agresywny na terenie szkoły:

1. Nauczyciel dokonuje wstępnej oceny poziomu agresji ucznia pod kątem bezpieczeństwa sprawcy, innych uczniów i nauczyciela.
2. Jeżeli zachowanie ucznia nie stanowi zagrożenia dla niego lub innych

Nauczyciel:

- czeka aż emocje opadną
- przeprowadza rozmowę z uczniem
- informuje o zdarzeniu wychowawcę, pedagoga, rodziców/opiekunów

Uczeń:

- przeprosza innych za swoje zachowanie
 - naprawia szkody
 - dokonuje zadość uczynienia po rozmowie z wychowawcą lub pedagogiem
3. Jeżeli zachowanie ucznia zagraża bezpieczeństwu jego i innych, nauczyciel stara się uspokoić agresora poprzez rozmowę.

Jeżeli nie przynosi to oczekiwanych efektów to nauczyciel przytrzymuje ucznia.

Jeżeli sytuacja nadal stanowi zagrożenie

Nauczyciel:

- a) wzywa osobę wspomagającą (pedagog, dyrektor szkoły lub inny nauczyciel)
- b) izoluje agresora od reszty klasy bądź grupy
- c) ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego
- d) osoba wspomagająca sprowadza ucznia do:
 - gabinetu pedagoga
 - gabinetu v-ce dyrektora
 - lub innego wspólnego pomieszczenia

Gdy emocje opadną, po rozmowie

Uczeń:

- a) przeprosza innych za swoje zachowanie
 - b) naprawia szkody lub
 - c) dokonuje zadość uczynienia, po rozmowie z wychowawcą lub pedagogiem.
4. W sytuacji bardzo agresywnego zachowania ucznia (pobudzenie fizyczne, niemożność uspokojenia ucznia przez nauczyciela, groźenie, napaść fizyczna), zawiadomienie rodziców/opiekunów ucznia i (lub) Policji lub Pogotowia Ratunkowego.

5. Rozmowa z rodzicami/ opiekunami ucznia przeprowadzona przez wychowawcę klasy, pedagoga, dyrektora szkoły w celu dobrania odpowiednich form pomocy dla dziecka.
6. W przypadku kolejnych zachowań agresywnych ucznia szkoła kieruje wniosek do Sądu lub do Policji.
7. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów o zdarzeniu i jego konsekwencjach.

Szkoła Podstawowa nr 14 w Bydgoszczy

IX. W przypadku ucznia, który nagminnie nie realizuje obowiązku szkolnego (wagary):

1. Wychowawca systematycznie kontroluje realizowanie obowiązku szkolnego.
2. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów ucznia o nieobecnościach szkolnych.
3. Wychowawca informuje pedagoga o przedłużających się nieobecnościach ucznia w szkole.
4. Pedagog, wspomagany przez wychowawcę klasy przeprowadza diagnozę przyczyn wagarów opartą min. o:
 - analizę dokumentacji szkolnej,
 - rozmów z nauczycielami uczącymi,
 - rozmów z rodzicami/opiekunami,
 - rozmów z uczniem,
 - przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.
5. Pedagog w porozumieniu z wychowawcą klasy wzywa do szkoły rodziców/opiekunów ucznia, których zapoznaje z sytuacją szkolną ich dziecka.
6. Wychowawca i pedagog ustalają działania naprawcze z rodzicami/opiekunami i uczniem celem wyeliminowania wagarów. Informują ich o konsekwencjach, także prawnych, dalszych wagarów.
7. Pedagog koordynuje działania naprawcze.
8. Pedagog o podjętych działaniach informuje dyrektora szkoły.
9. Jeżeli działania podjęte przez szkołę nie przynoszą oczekiwanych zmian pedagog informuje rodziców o podjętych przez szkołę działaniach, którymi mogą być:
 - złożenie wniosku o nałożenie kary grzywny do Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Bydgoszczy,
 - przesłanie informacji o fakcie absencji specjalście ds. nieletnich przy komendzie policji,
 - złożenie przez dyrektora szkoły, na wniosek pedagoga, stosownego wniosku do Sądu Rodzinnego.

X. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa niewydolność wychowawczą rodziców/opiekunów:

1. Wychowawca informuje pedagoga.
2. Diagnoza przyczyn (pedagog wspomagany przez wychowawcę klasy) w oparciu o min.:
 - obserwację,
 - analizę dokumentacji szkolnej,
 - rozmowy z rodzicami/opiekunami,
 - poznanie środowiska domowego poprzez przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania ucznia,
 - konsultację z instytucjami wspierającymi pracę szkoły takimi jak : M.O.P.S., Sąd Rodzinny, Wydział ds. nieletnich przy Komendzie Rejonowej Policji.
2. Pedagog informuje dyrektora szkoły i wychowawcę o swoich ustaleniach.
3. Pedagog wraz z wychowawcą nawiązuje współpracę z rodzicami/opiekunami polegającą na:
 - wskazaniu rodzicom/opiekunom niepokojących szkołę symptomów ich niewydolności wychowawczej,
 - przeprowadzeniu doradztwa odnośnie modyfikacji metod wychowawczych, zmiany postaw rodzicielskich wobec dziecka.
4. Ustalenie działań wobec rodziców/opiekunów.
5. Zobowiązanie rodziców/opiekunów do zmiany postaw wobec dziecka. Poinformowanie o ewentualnych konsekwencjach.
6. W sytuacji, kiedy podjęte działania nie spowodują oczekiwanych przez szkołę zmian w postępowaniu rodziców/opiekunów wobec dziecka, dyrektor szkoły na wniosek pedagoga, kieruje wniosek przeciwko rodzicom/opiekunom do Sądu lub Policji.

XI. W przypadku ucznia, mającego trudności w nauce: deficyty rozwojowe, specyficzne trudności w nauce.

1. Nauczyciele informują o problemie wychowawcę klasy.
2. Wychowawca informuje rodziców/opiekunów prawnych o potrzebie skierowania ucznia na badania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innej specjalistycznej.
3. Rodzic zgłasza dziecko do P.P.P. lub innej specjalistycznej celem przeprowadzenia badania.
4. Po pierwszym spotkaniu, ze specjalistami w Poradni, rodzic/opiekun prawny sporządza wniosek do Dyrektora szkoły z prośbą o sporządzenie opinii o swoim dziecku. We wniosku informuje jaki nauczyciel ma sporządzić opinię i czego ona ma dotyczyć.
5. Wskazany we wniosku nauczyciel sporządza opinię w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz pozostaje w szkole, drugi rodzic/ opiekun prawny odbiera w szkole i dostarcza w Poradni.
6. Rodzic otrzymaną opinię z P.P.P. lub innej specjalistycznej dostarcza do sekretariatu szkoły.
7. Sekretarz szkoły potwierdza datę wpływu opinii i przekazuje ją pedagogowi.
8. Pedagog kseruje opinię i przekazuje ją wychowawcy klasy.
9. Wychowawca klasy przekazuje otrzymane opinię nauczycielom uczącym.
10. Nauczyciele uczący, po otrzymaniu opinii ucznia, dostosowują wymagania edukacyjne pod kątem specjalnych potrzeb edukacyjnych.
11. Wychowawca w myśl zaleceń zawartych w opinii ucznia organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną w danym roku szkolnym.
12. Rodzice/ opiekunowie prawni kontrolują, motywują i wspierają dziecko do korzystania z proponowanych form pomocy psychologiczno-pedagogicznych.